

1

Gospino ognjište

God. 2. Poštarina plaćena u gotovu Listopad 1968

SIMBOLIKA SLIKE S NASLOVNE STRANE

Povratak s praznika...

Na licima sja radost... Kako su to bila divna lutanja po prirodi!

Koliko smijeha u večerima dok su sjedili oko vatre u planinskoj kolibi!...

— *„Sjećaš li se kad smo bili gore? Bio sam mrtav umoran kad smo se vraćali s onih planina. Ali kakvi divni vidici!... I kakva je to bila radost što smo svi zajedno!...*

— *Imaš pravo!... Bili smo zaista divna grupa...*

Puni tjelesnog i duševnog zdravlja vraćaju se sada na sveučilište, u radionicu ili ured,

spremni da u svoj rad za čovjekovo dobro unesu jednaki žar i jednaki smiješak.

Zašto bismo ovim mladim ljudima osporavali pravo da sačuvaju svoje oduševljenje i u svakodnevnim dužnostima?...

Povratak s praznika...

Da li i na mom licu sja *radost* nakon par mjeseci praznika koje uživam kao student

ili nakon dva tri tjedna godišnjeg odmora, ako sam zaposlen?

Kakvo je moje tjelesno i duševno *zdravlje?* Je li mi koristila to što sam proveo neko vrijeme u planinama ili u ravnici, na putovanju ili na moru?

Ovo je čas da napravim obračun *„dobitaka i gubitaka"*. Dijete se za to slabo brine, a veliki broj mladih i odraslih ostaju dugo djeca...

Pred Bogom ću ispitati prošlost, uspjehe i neuspjehe, ne zato da na tome ostanem, nego da se pobrinem da budućnost bude bolja.

Pred ljudskom zajednicom ispitat ću što sam dao drugima i dobro koje im nisam dao ili zlo što sam ga posijao.

Na kraju bilance zahvalit ću Bogu ili ću pred Njim priznati svoju krivnju prije nego započnem *novu etapu*,

kako bih postao bolji Gospodinov *učenik* i bolji *brat* ljudima...

F. L.

GOSPINO OGNJIŠTE

ČASOPIS ZA KRŠĆANSKI ŽIVOT

God. II — broj 1 **listopad 1968**

◆ KUŠNJA VJERE ◆

»Kad bi Bog postojao, on to nebi dopustio.
U protivnom slučaju ne bi bio dobar.
Što kažete na to vi vjernici?«

Ovaj me refren već počinje zamarati.

Prije svega, u devet od deset slučajeva to nije proživljeno. Oni koji uistinu trpe nemaju ni volje ni snage da filozofiraju.

Claudel je u udobnom domu meditirao o Jobovoj knjizi i bjesnio nad njom... Mislioci koji se skandaliziraju nad problemom gladi obično dobro jedu. Jer bez jela ne bi mogli ni o čemu pisati.

Ako hoćemo raspravljati o smrti, moramo biti dobrog zdravlja. Samo oni koji vide mogu žaliti slijepce. Imaju li oni stvarno pravo da kažu svoje mišljenje?

Ali Péguy ili Léon Bloy, da spomenemo samo njih, nisu posrnuli u vjeri premda su bili siromašni, žrtve, bijedni i pretučeni. Naprotiv!

Siromašna redovnica ili redovnik koji iz ljubavi žive životom bijednih i bespravnih koje njeguju, ništa ne govore nego trpe i mole.

Zašto onda govorimo o tome?

Zato jer je čovjek koji zna jači.

Kod svake nove kušnje — neuspjeha, smrti ili bolesti — mi iz iznenađenja brzo upadamo u revolt. Instinktivno i razumski doživljavamo patnju kao nešto nenormalno, nepravedno i apsurdno.

Vjera čini suvišnom dilemu treba li se ropski pokoriti ili djetinjasto pobuniti. Vjera znači razborito prihvaćanje.

Vjera se suprostavlja zlu

Jedino se vjera usuđuje nazvati stvari njihovim pravim imenom: uzrok svakog zla je na kraju krajeva grijeh.

I rakija je dio stvaranja, i ona je dobra. Ali uz pomoć alkohola grijeh stvara pijane šofere, luđake i zaostalu djecu...

Velike robne kuće su dragocjene, ali grijeh može izazvati takvu pohlepu da se zaboravlja na zdravlje prodavača i sigurnost kupaca...

Tvornica je divna, iz nje izlazi oplemenjena materija, ali ne i ljudske duše i pluća...

Za taj anonimni grijeh za koji svatko može skinuti sa sebe krivnju, bilo bi djetinjasto kriviti Boga, njegovu šutnju i njegovo nemiješanje.

Bog sve ovo nije htio.

On je stvorio svijet koliko je moguće najbolji.

Svijet nije kazalište lutaka gdje milijarde konaca ovisi o njegovoj hirovitoj igri,

nego je to organizirani svemir koji ide u susret svijetu duha, a prolazi kroz smrt, koja je drugo rođenje, isto tako normalno kao kad na dnu brazde umre zrno.

Prirodni zakoni nemaju dušu: lišeni su nježnosti i okrutnosti te od čovjeka očekuju znak — ili — koji će usmjeriti stvari ili prema ljubavi ili prema destruktivnoj mržnji.

Mi smo u rukama vlastite odluke. Ali nismo sami.

U bitki života uvijek nam se pridružuje neočekivani saveznik, ukoliko ga mi pozovemo.

Bog nije htio patnju

On je došao da bude s ljudima. Uvijek je bio na strani najprezrenijih.

On se nije pravio kao da trpi, nego je prošao kroz patnju do kraja. Nije imao ni toliko sreće koliko Baraba.

Potpunim krahom koji je doživio i kroz koji je **prošao**, pokazao nam je lik Boga kakvog nije izmislila ni jedna ljudska religija:

Bog se ne slaže s patnjom. On svim silama nastoji otkloniti ono što nam nanosi zlo: grijeh, smrt, ljudsku zloću i okrutnost događaja.

U tome se očituje njegova božanska snaga. On je u stanju i nesreću okrenuti na dobro.

On može uništiti i naše grijehe i samljeti ih u mlinu poniznog prijateljstva.

Tko će se još usuditi jadikovati ako je On s nama?

Bogu nikad nitko nije bezvrijedan.

Naličje stvari

Reći ćemo vam nešto o Beatrici, defektnoj djevojčici, malom svežnju bezobličnog mesa u kojem stanuje duša... Njeni roditelji i prijatelji čine sve da joj život bude podnošljiv.

Jednoga dana vratila se iz škole s pitanjem: učiteljica je upotrjebila izraz kojem nije razumjela smisao: »Biti rođen pod sretnom zvijezdom«. Majka joj je, krijući svoje ganuće, objasnila: ima ljudi kojima sve polazi za rukom, koji imaju sreće...

Beatrica je prekine sjajući od radosti: — **»Znači, mama, da sam ja rođena pod sretnom zvijezdom!«**

Hvala, Beatrice!

Ti si svladala patnju. Gledajući tvoju radost sami postajemo bolji. Napravila si čudo pred našim očima: pretvorila si zlo u dobro. Kao što se metalna šipka povlači, tanji, topi i ponovo vraća pod pritiskom valjka, kao ukroćena zmija, tako se čini da patnja mrvi našu vjeru. No ona je obrađuje da bi više vrijedila.

Blago onom vjerniku koji zna da je njegova patnja korisna!

Kao jedna druga djevojčica slijepa od rođenja kojoj je otac uskliknuo:

»Kad bi postojao Bog, ti bi sada gledala«, a ona mu odgovorila: »Šuti, tata, ja vidim jasnije nego ti«.

F. N. D.

◆ Nevjernik me je poučio o Bogu ◆

Nevjernik me je poučio o Bogu.
Njemu djelomično dugujem svoj pogled prema Bogu
i način kako pokušavam živjeti Gospodinom
i sa svojom braćom.

Nevjernik mi je dao da osjetim
kako su riječi presiromašne da izraze Boga.
Svojim pitanjima, nijekanjima ili šutnjom
otkrio mi je koliko sam izložen opasnosti da Boga
prikažem skučenom slikom, preuskom za Božje biće
i za traženja naših suvremenika.

Pomogao mi je da shvatim koliko je Bog drugačiji, veći.
Ulio mi je neugasivu žeđ
da dublje upoznam Boga.

Nevjernik mi je dao da osjetim
kako i djela — moja
i drugih kršćana — mogu izobličiti Boga,
ili su nedovoljna da vjerno izraze
njegovu prisutnost u našem životu.
Pobudio je u meni želju da budem sličniji Bogu
velikodušnijim životom,
koji će možda biti blijedi odsjaj
neograničenosti Božje Ljubavi.

Nevjernik me na svoj način
zove da otkrijem Božju nadarenu stvarnost,
neograničenost njegove ljubavi.
Svojim nepoznavanjem ili odbijanjem premalenog Boga

kakvog mu prikazuju naše riječi ili život,
nevjernik se poziva na istinskog Boga
i potiče nas da ga tražimo u istini.
On je često ferment koji razara idolopoklonstvo
i izazov da se okrenemo živom Bogu.

jedan svećenik
»Equipes Enseignantes«
br. 3 (66-67)

◆ Zar ne bih mogao živjeti neovisno o Bogu ◆

Jedan izvrstan mladić, pri kraju sveučilišnih studija, došao mi je reći:

»Kršten sam, ali nisam primio nikakvu vjersku pouku. Da li biste mi mogli protumačiti kršćansku vjeru?«

Tokom naših razgovora taj je mladić došao do osobnog uvjerenja o Božjoj opstojnosti. Međutim, nije se mogao uzdržati a da ne doda:

— Ne mislite li da čovjek može dostajati sam sebi i živjeti neovisno o Bogu?

— Tvoja je reakcija razumljiva. U tim godinama osjećaš u sebi takove životne sile da vrlo lako zamišljaš život koji bi se neovisno razvijao. Ali misliš li da se tvoj život može razvijati bez pomoći drugih ljudi?

— Naravno, ne! Pri koncu svojih studija na Ekonomskom fakultetu duboko sam svjestan ovisnosti svakog čovjeka o radu drugih ljudi.

— Načelo »Čovjek može biti sam sebi dovoljan« mora se, dakle, u znatnoj mjeri ispraviti. Izolirati se znači umrijeti ili barem oslabiti, umanjiti se.

— Slažem se!

— Idimo dalje: nismo li mi jako ovisni o materijalnom svijetu koji nas okružuje?

— Jest. Potreban nam je za hranu, odjeću, stan... Zahvaljujući suncu i rezervama energije koje posjeduje zemlja ne stradavamo od hladnoće... Zrak nam je nužno potreban za disanje i život...

— Evo, dakle, još jedan razlog za ozbiljan ispravak načela: čovjek može sam sebi dostajati. Vidiš, mene ta mnogostruka ovisnost pripravlja da s lakoćom shvatim i prihvatim činjenicu da mi je Bog potreban: bez Njega ne mogu u punom smislu živjeti niti uspješno raditi.

— Ali, priznajte, u mojim godinama teško je dopustiti da čovjek bude ovisan o nekom Gospodaru!

— Možda kod toga treba da promijeniš svoju zamisao Boga i da prestaneš gledati u njemu nekog Vladara. Krist nam ga je objavio kao Oca, i to je čak bitni smisao njegove poruke.

— Ne zapadamo li onda u paternalizam, koji je danas tako izvan mode?

— Za nekoliko godina ti ćeš sam postati ocem. Zar će paternalizam nadahnjivati tvoj odnos prema djetetu?

— Nikako! S djetetom, kome ćemo moja žena i ja dati život i koje će o nama biti ovisno radi života koji se u njem razvija, postupat ćemo s ljubavlju i s punim poštovanjem njegove osobnosti.

— Zar će mu tvoje intervencije biti na smetnju?

— Nadam se da će one pomoći da se do punine razviju darovi koje posjeduje.

— Time upravo izričeš ono što kršćanska vjera tvrdi o Bogu, a to shvaćanje, nažalost, vrlo malo kršćana poznaje i predaje drugima.

— Ipak, vi ste me naučili glavnu kršćansku molitvu: »Oče naš... budi volja tvoja...«

— Očeva volja je upravo to da nam pomogne, a ne da nas koči. On bez prestanka nastoji da se u nama razviju talenti koje nam je dao za službu bližnjemu i njegova je želja da nas dovede do punine života ovdje na zemlji, a još više iza smrti.

— Ateist, čini se, ne trpi zbog toga što živi bez Boga.

— Mogu dugo živjeti, a da mi manjak vitamina neće vidljivo pokvariti zdravlje i zadati mi smrt... Zaista, koliki ateisti nesvjesno traže Boga pridajući relativnim stvarima crte apsolutnog: znanosti, umjetnosti, ljubavi, ljepšem vremenitom životu čovječanstva itd. Radi toga ja volim ateiste i rado im pomažem da otkriju pravog Boga.

— Ipak, mi imamo moć da se okrenemo od Njega.

— Da, kao što i dijete može zanijekati očinsku ljubav sa željom da samo sebi bude dostatno... Ali također imamo moć da se okrenemo k Njemu i da Ga ljubimo... Zar ne da ćeš to i ti očekivati od svog djeteta?...

Ovim si mi pitanjem pomogao da bolje shvatim onu Gospodinovu riječ: »Budite kao djeca«...

F. L.

◆ Povratak Bogu ◆

Na stranicama punim psiholoških opažanja i poezije opisao nam je **Jacques de Bourbon Busset** kako se povratio vjeri zahvaljujući najviše predanoj ljubavi i razumijevanju svoje žene.

U dobi od 40 godina zahvalio se na svojoj službi u ministarstvu, napustio Quai d'Orsay i otišao na selo da se potpuno posveti pisanju.

Evo nekoliko izvadaka iz njegove knjige »NEPOTPUNA PRIZNANJA« (»Les aveux infédeles«, Galimard, Paris)

... Kad mi je bilo šesnaest godina, stavio sam Boga u zagradu jer mi je njegovo postojanje smetalo. Govorio sam samom sebi: »Kasnije ću to raščistiti. Sada me zovu preči zadaci. Kada bih produbio taj problem, svi bi ostali izgledali beznačajni«.

Odbijao sam Boga da bih se bez grižnje savjesti i bez skrupula odao onome što sam nazivao djelovanjem (str. 171.).

... Oboje smo (on i žena) išli u susret daljinama praćeni nekom trećom osobom kojoj je jednako teško dati ime kao i šutke preći preko nje: praćeni Bogom.

Nelagodnost što sam je osjećao pred tim imenom oduvjek mi je izgledala sumnjiva. Vjerojatno zato što me je samo to ime ispunjavalo neizvjesnošću, sumnjom da je više nego obična riječ i da pripada nekom.

Nekom tko je sumnjiv, izvanredno sumnjiv, za koga se sumnja da postoji i zato se s njime postupa kao s odbačenim.

Tako sam dao drugo ime onome koji me je uznemiravao. Nazvao sam ga »Nepoznati«.

To me je dovelo u udoban položaj i prištedjelo mi trud da prije vremena zauzmem stav (str. 168—170).

... Katkad mi je Krist izgledao previše realan, previše živ, i tada sam žalio za Nepoznatim, čija me sablasna sjenka nije tako smetala.

Katkad sam, opet, žalio što ne osjećam na svom ramenu nečiju očinsku i bratsku ruku.

Primijetio sam da sam zauvijek odbacio udobnost agnostika. Bio sam stupio u krajeve nemira i to mi je davalo sigurnost.

Napokon sam prestao biti stroj za ideje koji je zadovoljan svojim funkcioniranjem.

Osjećao sam da po vjeri rastem (str. 223).

Kada si ti uza me i kad te promatram, odjednom prepoznajem profil svih žena,

koje su prije tebe, klečeći na kamenim pločama, shvatile da je darivanje dobitak a ludost da je mudrost,

koje su se uvijek i svagdje, jer su više voljele trpjeti nepravdu nego je činiti, stavljale na stranu žrtava, a nikada na stranu krvnika.

U ovom času više bih volio da ja izgubim svoju vjeru, nego ti svoju...

Čak i u tami živimo pod pogledom nekoga tko nas razumije.

Trudimo se da budemo jedno uz drugo, da se vidimo i ljubimo se u svjetlu.

Za nas koji smo jedno uz drugo uzrasli u tlo sve je jednostavno i zamršeno, kao kod hrastova koji nas okružuju i koji će nas nadživjeti... (str. 231—233).

F. N. D.

◆ Iskrice ◆

— *Učiniti djelo ljubavi čovjeku što trpi najveća je stvar, temelj je to svakog duhovnog života.* (Ivan Merz)

Iskazati djelom ljubav čovjeku koji trpi znači iskazati ljubav samom Kristu koji je rekao: „Štogod učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste." (Matej, 25, 40)... Svaki dan susrećem Krista koji trpi u mojoj braći... To je onaj teško sakati prosjak iz kojeg vapije bijeda tako da uopće nije potrebno da na sebe privlači pažnju tužaljkama, a ipak sam prošao kraj njega kao kraj zida, jer „nisam imao sitnog novca"... Da li bih Kristu ponudio sitniš?... To je ona teško bolesna rođakinja ili prijateljica koja je uzeta i prikovana uz krevet, a ja nemam vremena da je posjetim jer moram ići na utakmicu, na izlet ili u kino, gdje ću gledati film o nekoj bludnici ili o nekom probisvijetu... Krist kraj mene svakodnevno trpi, možda u mojoj neposrednoj blizini. Jesam li ga prepoznao u svojoj umornoj ženi, svojem bolesnom bratu u rastuženoj majci? *Isuse, često sam bio ravnodušan prema Tebi koja trpiš u mojoj braći. Oprosti mi i daj da moje srce dozrije za nesebičnu i djelotvornu ljubav!*

— *Postoji samo jedan humanizam, za koji diviti se Bogu predstavlja isto tako važnu dimenziju kao zagospodariti svijetom.* (P. Danielou)

Današnje čovječanstvo nastoji da zagospodari svijetom, a to se točno poklapa s Božjim planovima, što se vidi već na prvoj stranici Svetog pisma... Mogu biti sretan što moja generacija kroči velikim koracima prema tom cilju, t. j. da zagospodari svijetom... Mogu se tome radovati, ali uz dva uvjeta: da to vladanje svijetom bude za dobro sviju, a ne samo na korist privilegiranih (pojedinaca ili država)... Drugi je uvjet: da se, postepeno otkrivajući toliko raznoliko bogatstvo svijeta, sve više divimo Stvoritelju u njegovu djelu; inače neće biti pravog humanizma, nego će čovjek sve više gubiti ravnotežu, jer će ga sve više zasljepljivati i privlačiti materija... Da li se brinem da u sebi ostvarim ta dva uvjeta: dobro sviju i poštivanje Boga?... *Gospodine, zahvaljujući ljudskim otkrićima divim se sve više Tvom djelu i zbog toga Te sve više ljubim...*

F. L.

— *Treba da imamo u svojoj vreći po jednu pjesmu za svaku nevolju.* (Silvaneschi)

Nevolje su različite: kišovito vrijeme kad krećemo na put, preslano ili zagorjelo jelo, prijatelj koji nas napušta, ispit koji smo temeljito pripremili, a na koncu neuspjeh, bolest koja vječno traje, smrt osobe

koja nam je prirasla srcu... A ipak nam Gospodin izrično poručuje: „Radujte se uvijek!" Neka se vaša nevolja preobrazi u radost, ne po vanjskim znakovima veselosti, nego po nutarnjoj pjesmi koja treba da se svojim riječima i svojom melodijom prilagodi nevolji... Kako bi bilo moguće da na svom životnom putu imam u svojoj vreći po jednu pjesmu za svaku nevolju kad me ne bi stalno pratio netko tko će mi u svakoj prilici govoriti o pouzdaju, nadi i ljubavi?... *Gospodine, samo ti možeš biti taj životni pratilac...* F. L.

– *Hiljadu poteškoća još ne sačinjavaju sumnju.* (Newman)

Dok radnik u svojoj radionici obrađuje željezo ili drvo, naići će možda na hiljadu poteškoća, ali on ne sumnja o svojim sposobnostima niti o rezultatu svog rada... Za svojim radnim stolom student gleda kako sa svih strana iskrsavaju poteškoće; ako on sumnja u svoje sposobnosti, izgubit će bitku prije nego se sukobi s poteškoćama... Isto se događa na području vjere: tkogod razmišlja, vidjet će kako poteškoće iskrsavaju jedna za drugom, ali to nije dovoljno da u njemu stvori sumnju. Koliki ljudi kažu: „Imam vjerske sumnje", dok oni, u stvari, samo nailaze na poteškoće, na probleme na koje bi željeli naći odgovor. Nije li i sa mnom tako? Poteškoće da razumijem ili proživljavam vjeru još ne znače sumnju... *Ali tvoja pomoć mi je potrebna, Gospodine, da ne probudim u sebi sumnju...* F. L.

– *Moliti znači stvorenu volju osigurati sidrom Božje volje.* (Ilda Herwegen)

Moliti ne znači tražiti da Bog popusti našoj volji (u kojoj često prevladavaju hirovi), nego znači svoj život više vezati uz Boga... Njegova je volja da ja budem sretan: na zemlji tako da pomažem drugima, a na drugom svijetu da budem vječno sretan u Njemu... Gdje bih mogao zamisliti sigurnije sidro za svoj čamac koji odnose struje i valovi života?... Ako tražim prije svega ljubav kojom me Bog ljubi, kako bi me struja mogla odvući daleko od njega?... Molitva nas sabire, umiruje i pripravlja da u dubini svoje savjesti čujemo Božji poziv da slijedimo njegovu volju koju nadahnjuje samo njegova ljubav prema nama... Koliki udio ima ovakva molitva u našem životu? Ne prepuštam li se struji? Na kojem području? Što mi govori Bog po mojoj savjesti?... *Gospodine, toliko osjećam potrebu da se jače usidrim u tebi...* F. L.

– *U srcu ako se nešto ne promijeni,*
U duši ako se teškoća ne prebrodi,
Lađe nas nikuda neće odvesti
i od svih naših događaja, ništa se neće dogoditi. (Juraj Jurjević)

Htjeli bismo nekamo otići, pobjeći iz sive svakidašnjice. Zato putujemo brodom ili vlakom, jurimo automobilima ili avionima. Zato tražimo zaborav u društvu, u pijankama, na utakmicama i na kupalištima... Ali nam ne polazi za rukom da pobjegnemo od svoje patnje i bijede koju nosimo u srcu. Jer naša duša i srce nagriženi su i otrovani grijehom, i zato nam svakidašnjica izgleda tako siva... Tu nam može pomoći samo Spasitelj koji je za nas umro na križu... Da li kod njega tražim lijek za svoje duševne nevolje? Ili uvijek nekamo jurim i bježim noseći sa sobom bolesnu dušu?... Zašto mi grijeh toliko nagriza dušu? Ne događa li se to možda zato što je moj odnos prema Bogu pogrešan, pa gledam u njemu suca, a ne Oca koji me ljubi?... *Gospodine, molim te, izliječi i preobrazi moju dušu i srce!...*

◆ SAMO SE SRCEM DOBRO VIDI ◆

Tu je misao izrekao Saint-Exupéry u svom djelu „Mali kraljević", a trebala bi nas pratiti u životu kao pjesma koja nam je uvijek lijepa i nova, koliko god puta je pjevali.

Naravno da mi vidimo svojim očima. Trideset slika u sekundi ili više: dojmovi, sjene, boje i obrisi. Kakav neiscrpan arhiv mora da se nagomilao ngdje iza naših očiju! Tako bi moralo biti. Ali kako često mi vidimo, a ipak ne vidimo! Kako često satima i danima primamo slike, a da nisu iza sebe ostavile traga! Rilke je tu činjenicu ovako izrazio u pjesmi „Tigar": „Samo katkad se nečujno otvara zastor zjenice, tada jedna slika ulazi, ide kroz napregnutu tišinu udova, do srca gdje se gasi."

Mi više ne možemo pronaći milijune slika iz ranog djetinjstva, slika iz svakodnevnog života; samo par njih je ostalo koje su nas pokrenule koje su nas na bilo koji način pogodile.

Tako se sjećam jednog pogleda kroz ključanicu u Rimu: pogled na kupolu crkve sv. Petra koju je okruživao špalir cvijeća. Sjećam se na Taj Mahal na mjesečini, na jedno lice kod svjetla svijeće; na one žive slike koje dalje žive u mom srcu.

Ako svi imaju jednake oči, zašto se događa da svatko vidi svijet drugačije, da svatko doživljava svoj vlastiti svijet? Valjda ipak zbog toga što ga svatko vidi „različitim očima".

Stvarnost ima mnogo dimenzija, a što ćemo vidjeti i kako ćemo vidjeti, ovisi o mnogim različitim stvarima, o unutarnjim stavovima, držanjima i sudovima. Svaki slikar bojama koje stavlja na platno dodaje nešto svoje vlastito, nešto krvi svojega srca, i tek tako nastaje slika koja nešto znači.

Na sličan način govorilo se o očima vjere. Ne kao da bi se kod krštenja pričvrstio poseban predmet između nosa i obrva. Ali za čovjeka koji vjeruje da je Bog postao čovjekom, stvarnost i naš svijet poprimaju nove dimenzije: Komadić kruha je za njega nešto više nego jelo pečeno od brašna. On je ujedno uspomena i mogućnost zajednice s Kristom i zajednice među ljudima. Ruka i srce, usta i oči, usjevi koji rastu i ptice na nebu, i sva stvarnost nosi za vjernika skriveni pečat koji se može odgonetnuti samo očima vjere.

Površinu stvari možemo raspoznati prostim okom, ali bit ostaje nevidljiva. Da gledamo u dubinu, u ponore srca, ljubavi ili u ponore Božjeg bića, za to je on sam naveo uvjete: „Blaženi čista srca, jer će Boga gledati!"

Bit stvari je nevidljiva za oči; samo se srcem dobro vidi. Katkada je ova činjenica očita čak i u našem svakidašnjem životu. Čovjek koji je bio ranjen i oslijepio u ratu oženi svoju njegovateljicu. Djevojka baš nije jako zgodna. Ali ona ga ljubi i preko njenih očiju počinje on opet gledati svijet, cvijeće, proljeće i more. Operacija, koja iznenada postaje moguća te bi mogla vratiti vid slijepcu, izgleda da priprema kraj njihovoj sreći. Operacija je uspjela, ali čovjek još uvijek nosi povez na očima. Mladi bračni par pozvao je nekoliko prijatelja. Svi su potišteni. Kako će slijepi muž reagirati kad skinu povez s njegovih očiju, kad opet bude mogao gledati? Što će on reći?

Kad povez konačno padne, on otvori oči, pogleda oko sebe i njegovo lice zasja od radosti: „Kako ja ipak imam posebnu sreću," kaže on, „jedini sam među vama birao slijep, a izabrao sam najljepšu."

To nije bilo neiskreno laskanje, jer je taj čovjek prvo saznao ono što je bitno, a što oči ne vide. Njegovo srce ju je prepoznalo prije nego ga je vid mogao prevariti.

S ovom Saint-Exupéryevom melodijom lutao sam, eto, malo naokolo: zviždeći i pjevušeći, dodajući joj tu i tamo novu kadencu ili triler. Ali na kraju se opet vraćaju prvotne riječi u kojima je sve sadržano: „Samo se srcem dobro vidi."

B. A. D.

◆ Chagall, umjetnik i vjernik ◆

Marc Chagall! Tko ne zna za ime i djelo ovog giganta suvremenog slikarstva?

Rođen je u Vitebsku u Rusiji, u jednoj židovskoj zajednici; prošle je godine bio navršio 80 godina.

Njegov 80. rođendan pobudio je velik i zaslužen odjek. U Zurichu: izložba 280 Chagallovih platna dala je da sada najopsežniji presjek njegova stvaranja. U Louvreu: »Chagallova biblijska poruka«. U zakladi Maeght: 100 platna od 1945 — 1967. U Toulousi: izložba »Chagall i kazalište«.

Chagall je umjetnik koji vjeruje te mu čitavo djelo dobiva hranu iz religiozne klime Biblije.

Dok prikazuje uvijek presudne momente u ljudskom životu: rođenje, ljubav, smrt, u njegovim djelima živi sva duboka humanost Biblije.

Najznačajinji je osnovni motiv njegovih slika: muž i žena. Može li se naći ijedna Chagallova slika gdje nije prikazan ženidbeni par?

On na taj način ilustrira veliku biblijsku temu Saveza svim sjajem svojih boja i svom imaginativnom snagom svoje pjesničke mašte.

Preko onih čudesnih pjesničkih konstelacija gdje anđeli klize nebom iznad nekog ruskog gradića ili gdje iznad zgarišta i pokolja pjevaju violine,

Chagall nam priopćava svoju osnovnu poruku: Bog je s nama u našem najsvakidašnijem životu.

Od 1930. godine, od prvih odjeka velike tragedije Židova u Evropi, u djelima ovog religioznog židova javlja se novi lik: Raspeti iz Jeruzalema. Chagall to objašnjava:

»Simbolički Kristov lik bio mi je oduvijek bliz, zato sam odlučio da mu dadem obilježje svojih mladenačkih snova. Htio sam prikazati Krista kao nedužno dijete.

Moja vizija Krista želi ostati ljudska, puna ljubavi i bola......«

Kroz cijeli umjetnički razvoj svoga dugotrajnog života Marc Chagall je ostao nepokolebivo vjeran svom vjerskom uvjerenju:

»Sve se može, piše on, **promijeniti u našem iskvarenom svijetu. Sve osim čovjekova srca, njegove žeđi za ljubavlju i njegove potrebe za Bogom.**

Slikarstvo, kao i svaka poezija, sudjeluje u božanskom. A to današnji ljudi isto tako dobro osjećaju kao i nekadašnji«.

F. N. D.

◆ SUSRET S KRISTOM ◆

Katkada ljudi kažu: Zašto se Krist pokazao samo apostolima? Zašto ja nisam onda živio? To bi bilo nešto! Vjerski život bio bi tada mnogo lakši a ja bih bio uzoran kršćanin. Ali kako danas stvari stoje, kršćanska vjera čini mi se prilično komplicirana i teška tako da uopće ne oduševljava.

Što bi ti odgovorio drugu koji bi te ironično pitao da li si već susreo Krista i gdje i kako ga nalaziš? Ja bih rekao slijedeće:

Jako se varamo ako mislimo da smo morali živjeti pred 2000 godina da budemo dobri kršćani. Možda bismo i mi bili prvo za njim trčali željni senzacija, da se nakon toga odvratimo od tog »tesarovog sina« zbog njegovih nepodnosivo tvrdih zahtjeva.

Sve je onda bilo kao i danas i sve je danas kao što je onda bilo, Krist je isti. Ljudi su isti. Zar ti često nisi farizej koji s prezirom gleda na ostale ljude? Zar ti nisi izgubljeni sin koji se sa strahom vraća u očinsku kuću, i Otac te prima u beskrajnoj dobroti, a ti — drugačije nego sin u paraboli — oket bježiš od kuće? Zar ti nisi nevjerni Toma koji znaš tako pametne protudokaze? Zar više nema župnika koji isto tako častoljubivo teži za prvim mjestom kao nekada Ivan i Jakov? Zar još nikada nisi zanijekao Krista? Zar i danas nema siromašnih udovica koje svoj posljednji novac daju kao dar u crkvu?

Evanđelje je prastara povijest, ali koja se svaki dan ponovno događa: Svaki dan ljudi vjeruju u Krista, žrtvuju se iz ljubavi prema njemu, daruju mu čitav svoj život. Svakodnevno čuju njegovu riječ, susreću ga u sv. pričesti, ljube ga u bratu kraj kojeg žive.

Ali oni također uvije ponovno izdaju i razapinju Krista. Svakodnevno je on kod njih u pričesti, ali ne dobivaju milosti, jer ne vjeruju živom vjerom te im je sv. pričest postala običnom navikom. Svakodnevno su oni prosti, pakosni i grubi prema Kristu koji je prisutan u braći ljudima.

Da li ti još uvije kažeš da je Bog daleko, da ne možeš susresti Krista, jer je on već 2000 godina mrtav? Krist nije mrtav. On živi ovdje i danas. Nije ti potrebno nikakvo ukazanje niti viđenje. Moraš samo vjerovati njegovoj riječi. On ti kaže: On je prisutan u Crkvi, u sv. pričesti, u riječima Sv. pisma, u bratu i u sestri.

B A D br. 5/1968.

◆ Zadkin ◆

Smrću kipara Zadkina izgubili smo jednog od najvećih umjetnika našeg vremena.

Kao Chagall i Stravinski, i Osip Zadkin je bio sin »svete Rusije«. Dugo je vremena živio u Francuskoj. Ovdje donosimo jednu kritiku o njemu:

»Zadkin je pripadao umjetnicima koji su najbolje shvatili da uloga kipara nije u tome da neku gromadu postavi na postolje, nego da svjetlo i okolnu atmosferu uključi u svoje stvaranje; da u drvetu ili bronci otvori šupljine, usjekline koje će primiti u sebe komadić neba.....«

Svojom statuom Van Gogha, koja se nalazi u Auvers-sur Oise, i divnim **»Orfejom«** Zadkin je po riječima O. Picharda postao**»kipar heroizma«.**

Jedno od njegovih najpoznatijih djela je spomenik u Rotterdamu: **»Porušeni grad«.**

Ovaj spomenik je podignut u znak sjećanja na tragično uništenje grada koji je bombardirala njemačka avijacija 1940., i zato predstavlja simbol našeg nesigurnog i tragičnog vremena. To je iskidani, rastrzani lik koji gestom punom molbe diže ruke u nebo.

Kao uvjereni kršćanin Zadkin nam je ostavio vrijedno religiozno djelo. Njegov Krist koji nas najdublje dira svojom patetikom izrezan je iz kvrgave hrastovine njegovog dragog Quercya.

Njegov prijatelj, O. Pichard, priča kako ga je ugledao kad je posjetio jednu izložbu religiozne umjetnosti u Louvainu: »**Klečao je iza jednog stupa u crkvi uronjen u molitvu**«.

Čitav Zadkinov opus, od njegova »**Porušenog grada**« u Rotterdamu do »**Prometeja**« govori o njegovoj žarkoj vjeri u duhovnu snagu koja je kadra nadahnuti svaku materiju. To je himna životu koji triumfira nad zemaljskim udesom.

F. N. D.

◆ Molitva i život ◆

Preuzv. Antonije Bloom, egzarh Ruske Crkve koji živi u Engleskoj, sigurno je jedna od najpoznatijih ličnosti u pravoslavnom svijetu. Prigodom »Susreta mladih« u Taizeu postavili su mu slijedeće pitanje:

Kakvu vrijednost ima molitva danas za mlade kršćane koji žive usred sekulariziranog svijeta? Kako konkretno ostvariti tu molitvu?

Donosimo prijevod odlomka iz njegova odgovora, što ga je iz časopisa »Aujourd'hui« (Taize) preuzeo »Foyer Notre-Dame«. Njegove riječi namjenjene su mladim ljudima svih duhovnih struja:

...Često nam se čini da je teško uskladiti život i molitvu. To je potpuna zabluda, a potječe odatle što imamo krivu sliku o životu i o molitvi.

Mi mislimo da se život sastoji u uznemirenoj aktivnosti, a molitva u tome da se povučemo negdje u osamu i zaboravimo sve o bližnjem i svom ljudskom položaju. To je pogrešno, to je kleveta protiv života i protiv same molitve.

Sada ćete me upitati: pa što da radimo onda? Evo što: Molitva se rađa iz dvaju izvora: ili je to udivljenje prema Bogu i prema svemu što je Božje (naš bližnji i svijet koji nas okružuje, unatoč njegovih tamnih strana) ili je to doživljavanje tragike, naše ili drugih.

Berdjajev je govorio: »Ako sam ja gladan, onda je to tjelesna činjenica; ako je moj susjed gladan, onda je to moralna činjenica«. U tome je tragičnost koju doživljavamo u svakom času: moj susjed je uvijek gladan. Nije uvijek gladan kruha; kadkada osjeća glad za ljudskom gestom, za pogledom punim ljubavi.

I tu, kod ovog osjećanja udivljenja i tragičnosti počinje molitva. Dok taj osjećaj traje, sve je lako. S lakoćom molimo kad smo puni udivljenja ili kad nas zahvati osjećaj tragičnosti.

A inače? Inače treba da molitvu i život spojimo u jedno.

Ustanite ujutro, stanite pred Boga i recite: Gospodine, blagoslovi me, blagoslovi ovaj dan koji počinje! Zatim gledajte na čitav taj dan kao na Božji dar, gledajte na samoga sebe kao na Božjeg poslanika u ovoj nepoznanici koju predstavlja novi dan.

Ovime je jednostavno rečena duboka misao: da sve ono što će se desiti toga dana nije strano Božjoj volji, da su to sve bez izuzetka situacije u koje vas Bog želi staviti da budete njegova prisutnost, njegova ljubav, njegova samilost, njegov stvaralački um, njegova hrabrost itd.

A s gruge strane, svaki puta kada dođete u neku situaciju, vi ćete biti onaj kojeg je tu postavio Bog da vršite službu kršćanina, da budete djelić Kristova tijela, Božji utjecaj.

Budete li tako radili, ubrzo ćete uvidjeti da se u svakom času morate obratiti Bogu i reći mu: Gospodine, rasvjetli moj razum, ojačaj moju volju i upravljaj njome, daj mi vatreno srce, pomozi mi! e

A u drugim časovima moći ćete reći: Gospodine hvala ti!

A kada navečer iznova stanete pred Boga i kada još jednom promislite o danu koji je prošao, moći ćete mu

pjevati hvalospjev, slaviti ga, zahvaljivati mu, plakati nad drugima i nad samim sobom.

Počnete li na takav način povezivati život i molitvu, nikada se više neće odijeliti jedno od drugoga. Život će biti neka vrst goriva što neprestano potiče oganj koji će bivati sve bogatiji,sve žarči, i koji će i vas malo po malo preobraziti u onaj bukteći grm o kojem govori Sv. pismo«.

F. N. D.

◆ Neuspjela posuda ◆

Prilikom svog osamdesetog rođendana Francois Mauriac objavio je kod izdavačke kuće Flammarion knjigu pod naslovom: »**Novi intimni memoari**«! Evo završetka knjige:

Osuđujem samoga sebe u stvari koju još jednom ponavljam:

to je korak koji angažira ne samo naš život i našu vječnost, nego možda život i vječnost drugih ljudi i žena,

ako javno tvrdimo da pripadamo Kristu od svoga djetinjstva do najdublje starosti, kao što sam to ja činio, tvrdeći to neumorno riječima i pisanjem,

a da nisam bio drugačiji od većine ostalih i da sam možda bio gori od mnogih drugih.

Čovjek bi umro od stida kad se ne bi podsjetio na bezbrojnu vojsku svetaca.

Naša je Crkva, Crkva svetaca. Danas me u čitavoj liturgiji ništa toliko ne dira kao litanije svih svetih.

A mi ostali, mi smo posude koje je lončar trebao odbaciti, a nije ih odbacio zato jer je »došao da traži i spasi ono što je izgubljeno«.

No unatoč tega mi se ubrajamo u neuspjele posude određene da budu odbačene, a koje je lončar ipak sakupio i stavio na stranu.

Tu je moje mjesto i za cijelu vječnost ne želim drugo.

F. L.

◆ Prodavač sagova ◆

Ulica puna ljudi koji se svi nekamo žure i guraju jedan drugoga Uostalom, i ja se guram u žurbi jer će školska nastava za koji čas svršiti...

Odjednom iskrsne preda mnom prodavač sagova, vukući na ramenu svoj šareni teret. Bio je star, prljav, a duboke tamne oči gledale su praznim i žalosnim pogledom.

– Kupi jedan sag, gospođo, reče mi!

– Ne, ne, hvala.

– A ako ti ga dadem u pola cijene?

Ubrzala sam korak, on također pođe brže i odjednom, zakrčivši mi prolaz, reče:

– A ako ti ga poklonim?!

– Ne, ne, hvala... rekoh još jednom gotovo trčeći.

Zaustavio se, zinuo od čuđenja i stao mrmljati: „Poklanjam joj, a ona opet neće. Što da sad učinim?"

F. N. D.

Gospodine, Ti cijelog dana daješ i opet daješ... a mi ipak ne marimo za Tebe...

JOSY DE BOUCLANS
„Sličice iz moje kuhinje"

◆ Muzej ◆

Upravo smo bili pregledali mnogobrojne i sjajne dvorane jednog muzeja u kojem je svaka prostorija bila znalački uređena, prema svom značenju i u skladu sa susjednim prostorijama.

U jednoj dvorani mogli smo pratiti razvoj zemljine kore po dubinama, u drugoj razvoj čovjekova rada, od vremena kad je živio u špiljama do naših dana.

Ovdje je bilo sakupljeno pokućstvo Luja XIV, ondje istočnjački sagovi, tamo dalje srednjovjekovno oružje, a još dalje prikazan je napredak kemijske industrije...

Široke stepenice vode iz jednog kata u drugi; vrata se otvaraju i otkrivaju nova bogatstva...

Ja rekoh svome prijatelju: Kakve li organizacije! Sve je upravo savršeno raspoređeno! Prava divota! Kad pomislim da su se ove dvorane same izgradile i da se svaki predmet sam postavio na pravo mjesto bez ičije pomoći...

— Što to govoriš!?

— Pa ti nisi valjda toliko zaostao da vjeruješ da iza svega ovoga stoji neki um, neki direktor muzeja?

— Pa to je očigledno! Dapače muzej nosi njegovo ime.

— E, to je klopka za budale, dragi moj! Taj gospodin ne postoji. Vidjet ćeš da ćemo jednoga dana otkriti prirodne zakone koji su upravljali uređenjem muzeja, tako da nije bila potrebna čovjekova intervencija...

— Idiote!

— Hvala!... Zašto nisi tako rezonirao onda kada sam ti rekao da je već čudesno ustrojstvo čovjekova tijela dovoljno da mi dokaže da Bog postoji?...

F. L.

PRIMILI SMO I PREPORUČUJEMO

- MILOSTI PUNA – Jean Galot. Knjiga kroz koju ćemo upoznati istinski lik Marijin. Izdaje knjižnica „Vrelo života". Cijena 11 ND. Narudžbe: dr. Đuro Gračanin, Zagreb II, pp 885.
- TKO ĆE MI ODGOVORITI – Anne Marie. Knjižica koja lijepo govori djevojkama o tajnama našeg postanka, o ljubavi, majčinstvu i očinstvu. Sa zanimnjem će je pročitati svaka 13 – 14 godišnja djevojka, jer njima je upravo namjenjena. Cijena 2,50 ND.
- TKO ĆE MI REĆI ISTINU – C. Pereira. Knjižica koja o istoj temi govori mladićima iste dobi. Cijena 3 ND. Narudžbe: Uredništvo „Glasa koncila".
- VJERA JEDNOG POGANINA – Jeane-Claude Barreau. Cijena 5 ND. Narudžbe: Hrv. knjiž. društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Tomislavov trg 21.
- KAIROS – TRIBINA KRŠĆANSKE MLADEŽI – Nova revija za mladež. Narudžbe: Kairos – tribina kršćanske mladeži, Samobor P. p. 1. Cijena pojedinom primjerku 2,50 ND.

Dragi čitatelji i čitateljice,

Započinjemo uz pomoć Božju s izlaženjem drugog godišta „Gospinog ognjišta". Prema vašoj želji tiskat ćemo veći dio teksta većim slovima. Da ne skraćujemo sadržaj povećali smo časopis za četiri stranice. Nadamo se da ćete biti zadovoljni.

U sadržajnom pogledu nastavljamo istim putem kao i dosada: donosit ćemo članke koji pobuđuju na razmišljanje, povezujući nadnaravnu stvarnost sa svakodnevnim životom.

Bit će to uglavnom članci O. Fernanda Lelottea iz Bruxellesa ili članci iz sadašnjeg časopisa „Foyer Notre-Dame" (Bruxelles); Članci O. Lelottea bit će potpisani F. L., a članci iz časopisa „Foyer Notre-Dame" označeni su s F. N. D.

Crpsti ćemo građu i iz časopisa na njemačkom jeziku „Brief an Dich", a te ćemo priloge označivati s BAD.

Htjeli bismo da u ovoj godini bude više originalnih članaka, pa željno očekujemo suradnju. Molimo da suradnju šaljete na adresu Uredništva Gospinog ognjišta, Zagreb III, Jordaovac 110.

Uredništvo

Izvori: Fernand Lelotte, Bruxelles, — Foyer Notre-Dame, Bruxelles
Brief an Dich, Bad Godesberg
S dopuštenjem crkvenih i redovničkih vlasti
Izdaje: Kolegij Družbe Isusove — Zagreb III — Jordanovac 110
Uređuje: Nikola Imbrišek D. I., Zagreb III, Jordanovac 110
Uređuje: Mijo Matošević D. I., Zagreb III, Jordanovac 110
Tisak: Grafičko poduzeće „6. Maj" Ivanić-Grad
List izlazi od listopada do uključivo lipnja. Pojedini broj 1 ND. Godišnja pretplata za redovite pretplatnike 9 ND. Za inozemstvo dvostruko. Novac za pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu:
Uprava Gospinog ognjišta, Jordanovac 110, Zagreb III.

Moj život u Bogu

Kad dozivamo Boga, vičemo u sav glas, kao da je on tako daleko da nikakav glas nije dovoljno jak da dopre do njega.

a on je tako blizu da ga upravo zato ne vidimo,

zato što smo toliko okruženi njime.

Uvijek mislimo da on može odgovoriti samo nečim izvanrednim;

pa onda ne čujemo kako iz dana u dan odgovara jednostavno životom koji nam pruža.

Taj život je ujedno naša zadaća i naša škola:

ne promatrajmo Boga kroza nj, nego promatrajmo njega kroz Boga,

i sve će naći točno svoje mjesto i svoj čisti smisao . , .

ISABELLE RIVIERE
„Kitica crvenih ruža“ (Corréa)
(„Le Bouquet de roses rouges“)